

Fra undervisning til læring

- Etter å ha kikket på læreplaner for grunnskolen har elever fått SVÆRT mye undervisning, samtidig som enkelte av dem har lite kompetanse. Hva skjer? Vil vi tenke annerledes rundt undervisningstimene?
- Utdanningsforskeren Gert Biasta har beskrevet sammenhengen mellom undervisning og læring som en løs kopling.

Oppgave: Hvordan vil du bruke faget ditt til å lære elevene å tenke selvstendig og hvor viktig er denne evnen i dag?

Hvordan ønsker du at elevene dine skal beskrive sitt møte med deg som lærer?

Refleksjonsspørsmål

- Hvordan jobber du for å skape mot, vilje, kunnskap, kompetanse, solid verdigrunnlag hos kursistene dine og som derfor gjør at de kan forme sin egen fremtid?
- Hvordan er «rytmen» i en typisk time i dine fag?
- Hva er du fornøyd med og hva ønsker du å endre?

Klasseledelse handler om:

1. Å kunne tilpasse klasseledelsen til kursistenes personlige og kulturelle behov. Hvor viktig er dette?
2. Å kunne skape positive relasjoner mellom deg og kursistene og kursistene seg i mellom. Hvor viktig er dette og hvordan jobber og tenker du rundt dette?
3. Gi kursistene mestringsopplevelser i de vanlige undervisningstimer. Hvor ofte er denne dimensjonen med i din planlegging?
4. Å hjelpe kursistene til å forstå og forplikte seg på skolens rutiner og regler. Hvordan gjør dere dette?
5. Benytte undervisningsmetoder som forebygger uro og som skaper mening
6. Jobbe aktivt med egenvurdering og underveisvurdering. Hvordan?

Refleksjonsspørsmål

1. Hvordan sikrer dere at kursistene er mentalt til stede i undervisningen?
2. En lest påstand: Lærere bruker ofte 80% av sin ubundnde tid på det som gir 20% effekt. Vi må bruke 80% av vår tid på det som gir 80% effekt. Hvor mye tid bruker du til tenke gjennom hvem kursistene er og hva de trenger for å føle seg vel?
3. Å reflektere rundt samtalen i klasserommet og hva den skaper av motivasjon og mening for deg og kursistene?

HVILKE EGENSKABER UDFORDRES HOS DEN, DER VIL BLIVE LÆRER?

Om de almindelige egenskaber som maa findes hos den, der vælger Lærerkaldet, om han skal kunne virke deri med Held.

- 1. Hertil hører først et sundt og kraftigt legeme. Dagligt at tale høit indtil 6 Timer itræk og tilbringe hele denne Tid i et indelukket, af mange Børn opfyldt rom, er ikke lidet anstrængende.**
- 2. Læreren maa ogsaa have et freidigt og glad Sind. Den som lider af et grættent, pirreligt Gemyt, duer ikke til at opdrage Børn**
- 3. Evne til at opfatte let og tænke klart. Børnene vil komme ham imøte med en Hel Mængde Indfald, Tanker og Følelser af det forskjelligste slags; alle disse skal han hurtig bedømme, rette og om muligt benytte til Fordel for sin Undervisning. Den Sentænkte vil ikke være istand hertil..**

- 4. Den vordende Lærer maa føre et tydeligt og livligt Sprog. Sproget er det Redskab hvormed han forretter sit daglige Arbeide, det er hans Spade og hans Ploug, hans Skjold og hans Sværd. Er Redskabet kraftløst og mangelfuldt, saa kan han selv med den bedste Villie og modneste Indsigt ikke udrette stort.**

- 5. Han maa ikke være en Mand med store Fordringer, ikke tragte etter høie Ting i verdslig Forstand, ellers kommer han til at lide bitre Skuffelser; thi Skoletjesten skaffer hverken jordiske Skatte eller høi Anseelse i Verden**

- 6. Men fremfor Alt maa den vordende Lærer være fuld af hjertelig Kjærlighed til sin Herre og Frelser. Den Tjeneste han søger, er en Discipeltjeneste, et Missionsarbeide.**

Hvilken betydning har læreren for elevens prestasjoner?

- Verbale ferdigheter eller en generell underliggende intellektuell kompetanse er viktig.
- Kombinasjonen av fagkunnskap, empati (empatigap) og verbale evner synes å være viktigere enn noen av komponentene enkeltvis.
- Hvordan lærere påvirker elevenes mentale aktivitet og arbeidsinnsats er viktigere enn hva lærere gjør
- Læreres åpenhet i forhold til elevenes tilbakemeldinger om kvaliteten av undervisningen er viktig
- Kompetanse i klasseledelse er antagelig den viktigste forutsetningen for å lykkes som lærer.

Klasseromsledelse – hva sier forskningen?

(Marzano, 2003, Evertson mfl, 2006; Hattie, 2009)

- Etablere gode kursist-lærer relasjoner, og kursist-kursist relasjoner
- Utforme hensiktsmessige regler og rutiner i klassen, og sørge for at de blir iverksatt og praktisert.
- Positiv atferdsstøtte gjennom konsekvent bekreftelse av prososial atferd, og gjennom moderate konsekvenser for regelbrudd
- Lærere som er oppmerksomme på hva som til enhver tid foregår i timene, og som handler proaktivt på laveste virksomme tiltaksnivå.
- Lærere som opptrer balansert og objektivt i vanskelige situasjoner.

Oppstart av fag med vekt på elevers egenvurdering

- Synliggjøring av hva læring er, hvordan læring skjer og hva kursistene skal lære i faget kommende skoleår, skaper oversikt, kontroll, retning og motivasjon.
- 1. Hvordan kan du på en enkel måte formidle til kursistene hva læring er og hvordan motivasjon for læring skapes?
- Læreren må forstå den innflytelse de har på kursistene og bruke denne til kursistens beste!
- Samarbeid mellom skolens ansatte, kollegaer og lærerledelse, er viktig for å skape en god skole.

Å synliggjøre læring

- Ut fra bred forskning er det et mål å flytte underveisvurdering, egenvurdering og hverandrevurdering inn som en del av undervisningen. Hvordan gjøres det i dag?
 1. At kursistene forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.
 2. At kursistene får tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen.
 3. At kursistene får råd om hvordan de kan forbedre seg. Fra «lærerråd til kursistansvar.» Hvordan?
 4. At kursistene er involvert i eget læringsarbeid. Hvordan?

https://www.ted.com/talks/carol_dweck_the_power_of_believing_that_you_can_improve?language=nb

Hukommelsens betydningen for undervisningen

- Det viktigste er at kursistene forstår hva de holder på med!
- Sensorisk hukommelse
- Korttidshukommelse
- Langtidshukommelse – lagringsfasen og gjenkallingsfasen, viktige i undervisningstimene
- Episodisk hukommelse, spesielle hendelser. Påvirker selvbildet
- Semantisk hukommelse. Vi lagrer kunnskap gjennom språk, fakta og regler.
- Prosedyremessig hukommelse. Den delen av hukommelsen som er automatisert, eks gangetabellen.

Ja

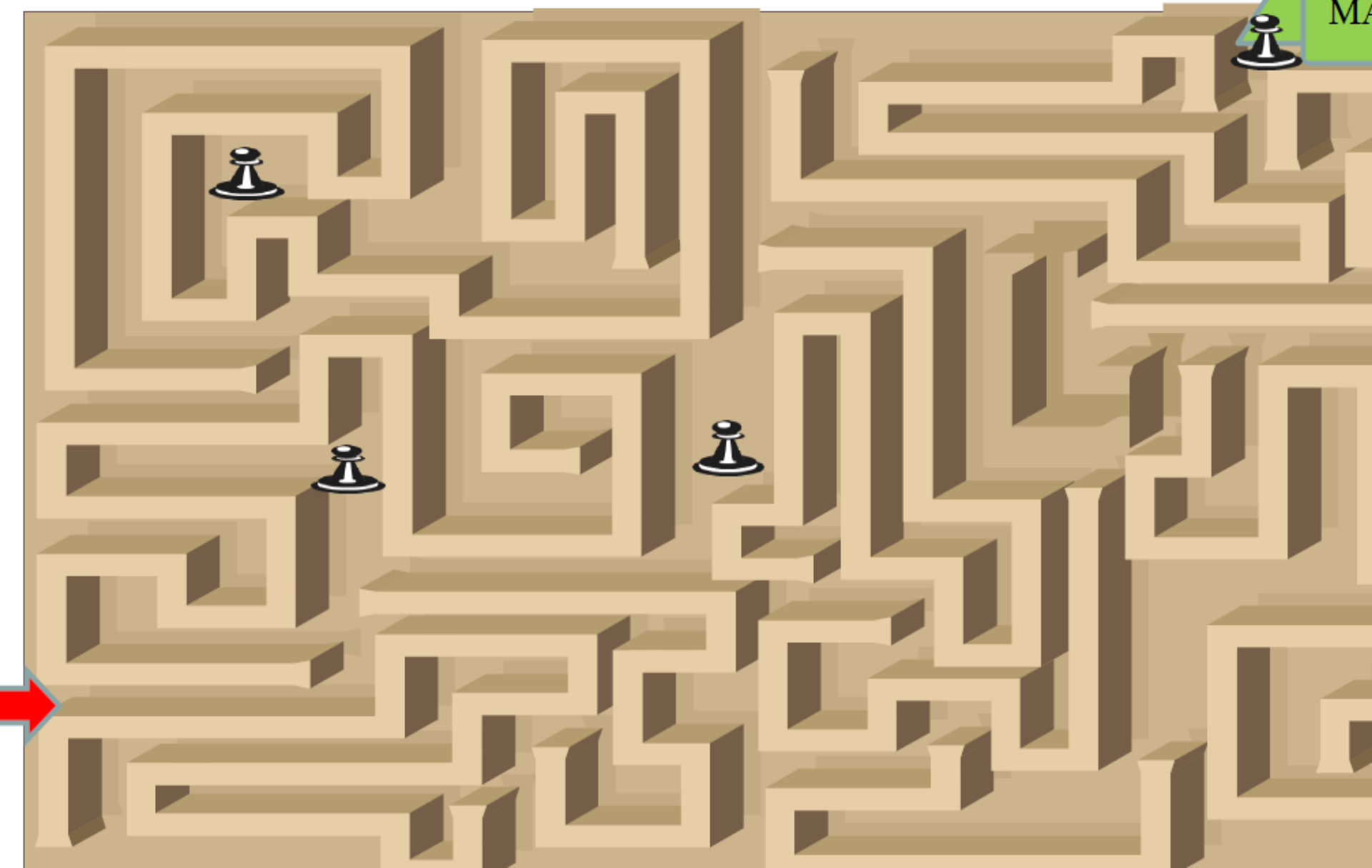
Vet ikke

Nei

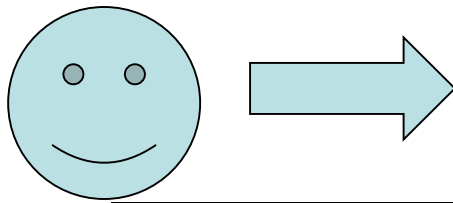
- Det er viktig å være sensitiv for den enkelte elevs kulturelle bakgrunn, egenskaper og behov.
- Det er viktigere å ha kjennskap til «Lone» enn å ha kunnskaper om ungdom.
- Gode ferdigheter i klasseromsledelse er den viktigste enkeltfaktor for å lykkes i pedagogyrket.
- Gode fagkunnskaper er det aller viktigste i møte med kursistene.
 - Forsøk med overtalelsen kunst å få medlærere til å skifte standpunkt. Dere kan gå fra Ja til Nei til Vet ikke etter hvert som de gode argumenter overbeviser dere.

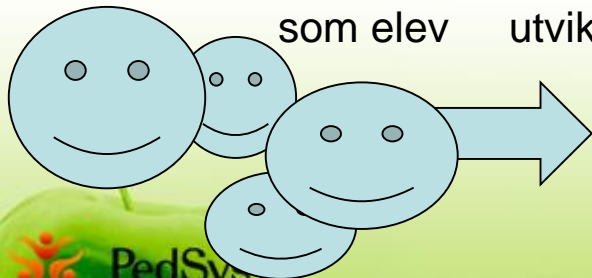
Læringslabyrinten

Det lange tidsspennet: Oppfølging gjennom skoleåret – vis tiltak for å utvikle kjennskap til den enkelte elev

August, september, oktober, januar, mars, juni
Velkommen Trivsel og Elev- Trivsel og Elev- Evaluering
som elev utvikling samtalen utvikling samtalen

Læringslabyrinten – og det lange tidsspenn

1. Jobbe med å konkretisere de store målene for faget.
2. Gi elevene medvirkning gjennom å sette egne læringsmål og gjøre konkrete egenvurderinger jevnt gjennom skoleåret.

Oppgave:

Formuler tre til fire hovedkompetanser kusistene skal utvikle gjennom skoleåret i ditt fag og som de skal vurdere seg selv ut fra gjennom hele skoleåret?

Å sette kursistene i relasjon til faget

- Hvorfor trenger samfunnet at kursistene lærer seg dette?
- Hvordan kan faget komme til nytte i et fremtidig arbeidsliv?
- Hva vil skje med kursisten selv dersom de lærer seg faget?
- Hvordan vil faglig forståelse påvirke kursistenes muligheter i fremtiden?

Relasjonsbygging

- Oppgave; Hvordan jobber du for å bygge gode relasjoner mellom deg og den enkelte kursist?
- Alle mennesker har et verdighetsprosjekt. Hvordan tar vi best vare på kursistens verdighetsprosjekt?
- Hvordan opplever kursistene seg hvis de ser seg selv med dine øyne?

Det mellomlange tidsspennet

- Uten at kursisten vet hva han skal lære, er egenvurdering vanskelig.
- Hvordan få til egenvurdering i oppstarten av en mellomlang undervisningsperiode?
- Hvordan sikre at kursistene jobber selvstendig på eget mestringsnivå, ut fra deres ambisjoner?

Gangen i det mellomlange tidsspennet

- Motivere for nytt kompetansemål.
- Hva kan klassen om dette fra før?
- Hva kan den enkelte kursist om dette fra før?
- Kursistene blader gjennom kapittelet som omtaler nytt kompetansemål og skriver ned stikkord på hva de tror de skal lære noe om.
- Lærer, sammen med kursistene, samtaler seg frem til hva de mener kjennetegner høy grad av måloppnåelse. Dette trenger ikke å være et statisk dokument, men et arbeidsverktøy som kan tas frem gjennom hele det mellomlange tidsspennet.

Det mellomlange tidsspennet fortsetter

- Arbeidsperiode starter. Kursistene stopper opp underveis og vurderer egen kompetanse. Her kan lærebok, lærerens spørsmål, mindre oppgaver osv være tiltak
- Ved formell prøving av oppnådd kompetanse er det hensiktsmessig å bruke tid på utlevering av produkt.
 - Ikke offentliggjør karakter umiddelbart
 - Kursistene leser sine besvarelser med lærerens tilbakemeldinger
 - Kursisten ser besvarelsen i sammenheng med kjennetegn på måloppnåelse
 - Kursisten gir seg selv fremovermeldinger for arbeidsinnsats og fokusområder inn i neste mellomlange tidsspenn.

Tilbakemelding og fremovermelding – husk kraften i ordet ENDA

- Ved utlevering av prøve med påfølgende samtale vil ca 50% av tiden brukes til å begrunne hva i besvarelsen eleven har utført bra og hvor fagligheten er tynn eller uteblir. Jo mer konkret, jo mer verdifull er tilbakemeldingen. Minn kursistene om at de blir smartere hver gang de våger å løse en oppgave som kjennes vanskelig
- 50% av tiden benyttes til å se på neste periodes opplæringstema og se hvordan kursisten kan jobbe med å få struktur og effektivitet nok til å mestre.
- Jo mer konkret kursisten blir i sine tiltak, jo større mulighet for å lykkes.

Individuell arbeidsplan/kursistens egen fremovermelding

1. Hva er målet for neste prøve?
2. Hva må jeg lese på/jobbe med?
3. Når skal jeg jobbe?
4. Hvor skal jeg jobbe?
5. Hvordan skal jeg jobbe for å nå målet mitt?

Den beste feedback

- Feedback på oppgaven, til selve læreprosessen, til elevens selvregulering. Viktig å minne kursisten på at hver gang de forsøker å løse noe vanskelig, blir de smartere.
- Kjernen i all menneskelig handlekraft hevdes å være troen på at man produserer ønskede effekter gjennom sine handlinger (Bråten, 2002).

Elevens egenvurdering i det korte tidsspennet

- Utfordre kursistene på å fortelle hverandre hva vi lærte sist og formulere et spørsmål knyttet til gjeldende tema. Lærer gjør kursistene oppmerksomme på at 2 – 3 av parene vil bli bedt om å dele sine refleksjoner,
- Lærer tydeliggjør hva kursistene skal få kunnskaper om og repeterer spørsmål om temas viktighet for kursisten.
- Læreren stiller åpne spørsmål til samlet klasse, men kursistene skal ikke rekke opp før etter 7 – 10 sekunder.
- Kursisten oppmuntres til å bli kritisk til egen kompetanse.
- Undervisningsøkten avsluttes med en oppsummering på hva den enkelte har lært og hva vi i vår klasse har lært.

Klasseledelse og ledelse av gode læringsprosesser

Trygve Bergem: Å sette gode, varige spor.

Løgstrup: Noen ganger er det slik et det er opp til den enkelte om den andre skal lykkes med sitt liv eller ikke.

2 prinsipper for klasseledelse

1. Når elevene mine sitter foran meg i klasserommet eller møter opp på arbeidsplassen på høsten er de gode nok for meg. Gode nok til å starte på sin menneskelige og faglige utvikling.
2. Gå aldri i krig med dine elever/lærlinger.

Lærerprofesjonalitet

For å kunne opptre fornuftig er det hensiktsmessig at fornuften har kontakt med følelsene.

Hvordan jeg møter ulike atferdsuttrykk:

Min styrke og min utfordring i møte med elever som er:

- Tause
- Avvisende
- Klager og syter
- Knirker
- Er ensomme og lite sosiale
- Som søker konflikt
- Frekke
- Utakknemlige
- Anklager

Johari vindu

En modell til å forstå seg selv i relasjon med seg selv og andre:

Åpen.

Det jeg vet om meg selv og som andre vet om meg.

Blindt.

Det de andre vet om meg, men som jeg ikke vet selv.

Stengt.

Det jeg er klar over selv, men som jeg ikke vil vise andre.

Ukjent.

Det verken jeg selv eller den andre vet, men underbevisstheten oppfatter.

